

Mottagare

Barn- och utbildningsnämnden

Ersättning motsvarande bokslutsunderskott i Region Gotlands förskolor 2024

Förlag till beslut

- Fristående huvudmän med förskoleverksamhet i Region Gotland ersätts inte då den kommunala förskolan gjort ekonomiskt överskott för budgetåret 2024.

Sammanfattning

Förvaltningen gör bedömningen att ersättning inte ska utbetalas till fristående huvudman då den kommunala förskolan gjort ekonomiskt överskott för budgetåret 2024. Kostnader och intäkter som bokförts centralt men tillhör verksamheten har procentuellt fördelats per verksamhet. Verksamheter tillgängligt för samtliga huvudmän inom förskola, det vill säga språkförskola och öppna förskolan är inte medräknat i resultatet.

Förvaltningen hänvisar till Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) i Stockholm dom i mål nr 2078-20. Högsta förvaltningsdomstolens dom ger kommuner rätt att vid ett avslutat budgetår kvitta tidigare ekonomiska överskott mot uppkomna underskott. Ett sammantaget netto beräknas för de tre senaste åren och ställs mot det uppkomna underskottet. Om, resultatet vid en sammantagen beräkning blir positiv utgår ingen ekonomisk kompensation till fristående huvudman. Den kommunala förskolan gör för 2024 ett bokslutsöverskott vilket innebär att ingen kompensation utgår, se nedan tabell.

Förskola, <i>exkl resursfördelning</i>	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023	Resultat 2024
Budget grundbelopp per barn	126 108	130 065	133 537	147 175
kostnad per barn	126 752	126 540	137 444	145 900
Resultat per barn	-644	3 525	-3 907	1 275

Ärendebeskrivning

Under årens lopp har nämnden med dess förvaltning anpassat tolkning och beräkning av kompensation till fristående huvudman angående kommunala skolformers ekonomiska bokslutsunderskott, helt enligt gamla och nya domar från såväl förvaltnings- som kammarrätt. Bakomliggande domskäl för domslut har under årens lopp varit vägledande för ovan nämnda ärendes hantering.

Den 14 december 2021 meddelade Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) i Stockholm dom i mål nr 2078-20. I korthet och sammanfattningsvis kan det sägas att HFD ger Malmö kommun rätt att vid ett avslutat budgetår kvitta tidigare ekonomiska överskott mot uppkomna underskott. Bland de avgörande skälen för domen anges bland annat att den kommunala verksamheten inte har tillförts ytterligare resurser utöver de resurser som fördelats på lika villkor när grundbeloppet för de aktuella åren fastställdes. Högsta förvaltningsdomstolen poängterar även att om en kommun alltid ska behöva kompensera fristående verksamheter för enskilda års underskott och samtidigt inte ha möjligheten att utnyttja tidigare överskott, skulle det innebära att den kommunala verksamheten tilldelas mindre resurser sett över tid.

Under år 2020 så fastställde barn- och utbildningsnämnden, BUN § 126 och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, GVN § 51 att göra en självrättelse angående de ekonomiska bokslutsunderskott som uppstått hos de olika nämndernas kommunala skolformer för åren 2010 till 2019. Självrättelsen bestod i att till fristående huvudman, utan besvär eller anmodan, utbetala för ekonomiska bokslutsunderskott som de kommunala skolformerna gjort. Under perioden 2010 till 2019 har även kompensation för underskott utbetalats successivt till de fristående huvudmän som inkommit med besvär eller anmodan om att få ersättning. För budgetåret 2020 har alla fristående huvudmän kompenserats för de bokslutsunderskott som uppstod i den kommunala verksamheten.

Bakomliggande domar med domskäl för beräkning av bokslutsunderskott

I dom från Kammarrätten i Stockholm (mål 8846-15) överlämnad till barn- och utbildningsnämnden, sidan 6, anger kammarrätten följande om beräkning av kompensation för bokslutsunderskott – tillika resurstillskott:

”Vid beräkning av resurstillskottet bör, enligt kammarrättens mening, en jämförelse ske mellan den tidigare fastställda budgeten för den kommunala grundskoleverksamheten – således inte hela nämndens verksamhet – och det uppkomna underskottet”.

Barn- och utbildningsnämndens tillämpning och bedömning av hur kompensation för ett underskott skall framräknas är enligt följande:

- Budgetgrundbelopp grundskola/förskola per elev/barn jämförs med faktisk kostnad per elev för aktuellt år 2024.
- Differensen (resurstillskottet) per elev multipliceras med faktiskt antal elever som varit inskrivna i grundskolan för respektive enhet året 2024.

Förvaltningen har i sina beräkningar exkluderat resursfördelningens resultat, vilket stöds utav Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)¹.

¹ Uppgift hämtad från SKR ”Frågor och svar fristående skolor, bidrag” avsnittet: Tillskott under året.

Bedömning

Förvaltningen gör bedömningen att ersättning inte ska utbetalas till fristående huvudman då den kommunala förskolan gjort ekonomiskt underskott för budgetåret 2024. Förvaltningen hänvisar till Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) i Stockholm dom i mål nr 2078-20.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-21
Högsta förvaltningsdomstolen, HFD_2078-20

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör